

הצב והצדק

יו"ל ע"י מוסדות קוסון בארה"ק
בנשיאות אדמו"ר שליט"א
בני ברק - גבעת זאב

מכון בני שלשים

גליון מס' 12 • שנה א'

בס"ד • פרשת אמור תשפ"א

דברי תורה מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

המצא ימצא אדם שהשעה דחוקה לו ואומר כשם שרחמת על קן ציפור כן תרחם עלי וכיו"ב, הרי מגלה דעתו שמה שעושה עמו ה"ת כרגע זה אינו מצד רחמים, וכאילו אומר על קן ציפור רחמים ועלי לא רחמים, וזה אסור לומר כי הוא דבר כפירה ר"ל. וז"ש הקב"ה שבאו עליו כאילו אינן אלא גזירות רעות ח"ו, ולא היא כי הם רחמים. וזהו שאמרו בגמ' שם ההוא דנחית וכו' קמיה דרבה אמר אתה חסת על קן צפור אתה חוס ורחם עלינו (אתה חסת על אותו ואת בנו אתה חוס ורחם עלינו) אמר רבה כמה ידע האי מרבנן לרצויו למריה אמר ליה אביי והא משתקין אותו תנן ורבה לחדודי לאביי הוא דבעא. פירוש לחדד הענין קאמר ולהבדיל בין אמירת שבח סתם שזה מותר, ובין אמירה בדרך בקשה וטרוניא כשם שחסת וכו' משתקין אותו.

מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדים.
י"ל עפ"י מ"ש בספר משנת המועדים מהר"מ מפאטעליטש ששלשה פסוקי ברכת כהנים (במדבר ו כד) מכונים כנגד שלשה רגלים, הנה כתיב יברכך ד' וישמרך הרי שם הוי"ה וב' תיבות, יאר ד' פניו אליך ויחונך הרי שם הוי"ה וד' תיבות, ישא ד' פניו אליך וישם לך שלום שם הוי"ה ושש תיבות, הרי ג' שמות הוי"ה וי"ב תיבות. וכנגדן ג' רגלים וי"ב חדשים, וכשם ששם הוי"ה מאיר בתיבות הסמוכות לו בפסוק, כמו כן כל א' מג' רגלים מאיר לחדשים הסמוכים לו, פסח לניסן אייר, שבועות לסיון תמוז אב אלול, סוכות לששה חדשי החורף, ונרמז בכתוב שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ד' אלקיך במקום אשר יבחר בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות וכו' איש כמתנת ידו כברכת ד' אלקיך אשר נתן לך (דברים טז טז). פי' שלש פעמים בשנה יתברכו החדשים מאת שם הוי"ה, כברכת ד' אלוהיך כמו שמצינו בברכת כהנים שמות הוי"ה משפיעים ברכה לתיבות הסמוכות לה עכ"ל. ולפי זה יש לומר דזה נרמז במ"ש מקראי קדש תקראו אותם במועדים, כלומר סדר המועדים ובחינת קבלת אורותיהם ושפעם מן הקדושה נתקן לפי סדר המקראות מקראי קדש של שלשה פסוקי ברכת כהנים.

שהמאכל קדוש אדרבה היה מהראוי לצוות אותנו לאכול מאכל הקדוש הזה לקדש עצמינו ע"כ. ונראה לבאר הנה איתא בדברי האריז"ל (פע"ח שער החג המצות פ"א ופ"ז) ומבואר בספה"ק שבילול התקדש חג הפסח ניתנים לנו מוחין דגדלות ע"י קיום מצות הלילה אכילת פסח מצה ומרור ואמירת ההגדה, אבל אחר החג ניטל הכל מאתנו וצריכים אנחנו להחזיר דרגה זו ע"י ספירת העומר ז' מדות פעמים ז' הם מ"ט ימי הספירה כמו"ס וספרתם לכם וכו' חמישים יום. והטעם כי מדרגות אלו ניתנו בלא עבודה ויגיעה וממילא אין להם קיום כמבואר באריכות בספר בני יששכר מאמרי פסח (מאמר ד' דרוש ג' ע"ד הסוד). וזה י"ל גם באכילת בשר קדשים כי ע"י אכילת בשר הקודש אמנם יתעלו בפעם אחת למדרגות לא להם, אבל אין זה תכלית הנצח בעבודת ד' אלא להשיג המדרגות ע"י הכנה ועבודה רבה. וז"ש והשיאו אותם וכו' באכלם את קדשיהם, והשיאו לשון נשיאות והגבהה, אכן אכילה זו נמשא ותגביה את מדרגתם, אבל זה עלול להביא לידי עון אשמה באשר לא יהיה לזה קיום ויפלו לגמרי ח"ו.

וישור או שיה וכו' לא תשחטו ביום אחד.
ובתרגום יונתן היכמא דאבונן רחמן בשמיא כן תהוון רחמנים בארעא תורתא או רחילא יתה וית ברה לא תכסון ביומא חד. מקשים על זה הרי שנינו (מגילה כה). האומר על קן צפור יגיעו רחמיך וכו' משתקין אותו, ובגמ' שם מפני שעושה מדותיו של הקב"ה רחמים והן אינם אלא גזירות. וכן הקשו בתוס' שם בשם הר"ר אלחנן דבפיוט לקדושת יום ב' דפסח יסד הקליר צדקו אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. ועי' בתויו"ט שתיירן שאינו אסור אלא בדרך תפלה אבל בדרך מדרש מותר (הובא בספר ריה דודאים עמ"ס מגילה שם).

ונראה לבאר, הן ודאי מדותיו של הקב"ה הם רחמים, כי הוא מקור הרחמים, וכן גילה הקב"ה כביכול למשה רבינו ע"ה י"ג מדות הרחמים. והנה רש"י פירש במשנה שם וז"ל כלשון הזה רחמיך מגיעין על קן ציפור כך חוס ורחם עלינו, צ"ב למה הוסיף לפרש 'כלשון הזה' דייקא ומה אתי לאפוקי. וי"ל הנה ודאי שרי לשבח שהקב"ה הוא בעל הרחמים והרי כל התפילות מלאות מזה, רק אם

פרשת אמור

אמור וכו' ואמרת אליהם. פירש"י אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים. י"ל הכונה להזהיר את הגדולים שעלו לכהונה שלא יזניחו את בחי' הקטנות שלהם, פי' ענוה ומדת שפל בך שהיה להם קודם היוותם גדולים, שכן משעלו לגדולה מכניס בהם היצה"ר הרעור גדלות וגבהות שהרי גדולים המה ונישאים על העם, ע"כ צוה להזהיר הגדולים על הקטנים, שיזהירו וישמרו על מדת קטנות וענוה.

ובת איש כהן כי תחל לונות את אביה
היא מחללת וגו'. פירש"י חללה ובזתה את כבודו שאומרים עליו ארור שזו ילד ארור שזו גדל. וצ"ב למה נענשת בעונש חמור כל כך, שמה באמת רשעות דאביה גרם למעשיה כמו"ס חז"ל (סוכה נו): שותא דינוקא או דאביה או דאימיה. וי"ל עפ"י מה שהביא זקה"ק בספרו אגרא דכלה (פרשת בחוקתי) בשם הרה"ק מהרמ"מ מרימנאב צוק"ל, עה"פ והתודו את עונם ואת עון אבותם (ויקרא כו מ), דמן הצורך הוא להתודות עון אבותינו כמו שאנו אומרים אבל אנחנו ואבותינו חטאנו, כיון שאנחנו חוטאים בפועל, אם כן כשהיינו בכח האבות היינו גורמים להם לחטוא, שהיה אז אצלם בכח מוחם הנפש החוטאת שלנו, על כן מוכרחים אנו להתודות עון אבותינו, כיון שאנחנו גרמנו זה לאבותינו שהיינו אז בכח מוחם, גרמנו להם לחטוא במעשיהם בפועל, עכדה"ק.

ולפי"ז י"ל דהן אמנם ע"י מעשה הבת נתגלה קלונן של אביה שגם הוא כמוה איש חוטא, אבל באמת אחר העיון היא היא שגרמה לו לחטוא כיון שהייתה בכח ובמוח אביה והיא שורש פורה ראש ולענה שגרמה לאביה לחטוא. וז"ש את אביה היא מחללת שאומרים ארור שזו ילד, 'אומרים' דייקא שהוא הארור, אבל באמת אין בו אשם כ"כ כיון שבתו גרמה לו, וז"ש את אביה היא מחללת פי' משום שהיא גורמת לחילול שם אביה שלא בצדק.

והשיאו אותם עון אשמה באכלם את קדשיהם אשר ירימו לד'. בספר קדושת לוי דייק וז"ל, מילת והשיאו אינו מובן, ורש"י נדחק בזה מאד, למה הזהירנו השם יתברך שלא לאכול קדשים מאחר

אלה הם מועדי. לכאורה צ"ב מה ענין המועדים אצל פרשה זו. וי"ל כי היא עוסקת בקדושת ישראל, וע"י המועדים מתקדשים כל ישראל, וזהו מקראי קודש שקוראים הקדושה ומתעלים ע"י המועדות מדרגה לדרגה. וז"ש חז"ל (במדבר פכ"א כ"ג) אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה עליך להוסיף לנו מועדות, כי בני ישראל מבקשים להתקדש יותר ולהוסיף טהרה על טהרתן.

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון וגו'. פירש"י מתוך"כ (אמור ט') מה ענין שבת אצל מועדות ללמד שכל המחלל את המועדות מעלין עליו כאילו חילל את השבתות וכו'. והוא תמוה מאוד כאשר ביארו המפרשים, וי"ל בדרך אגדה דהנה כתיב מועדי ד' אשר תקראו אותם מקראי קדש, ובמשמעות מקרא קודש נחלקו המפרשים ע"י ברמב"ן כמה שיטות בזה, והמהרש"א בח"א מס' יומא (ב: ד"ה שבעת ימים וכו') דחה כל הפירושים והוא פירש דנתן לנו הית' ששה ימים טובים והם ר"ה יום א' וב' ימי סוכות וב' ימי פסח ויום א' שבועות שהם קצת בדמיון ששת ימות החול שמותר בהם מלאכת אוכל נפש, ונתן לנו יו"ט א' יום הכפורים שהוא בדמיון קדושת השבת שאסור בכל מלאכה וכו', ע"כ בכל הית"ט לא נאמר שבתון רק ביו"ט שהוא כנגד שבת, וז"ש ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון, ופירוש מקראי קודש כי השבת וכל המועדות נקבעו על יסוד סוד האותיות שם הקודש, והיינו מקרא של אותיות משמו הקדוש שהוא שם הוי"ה, וכן אותיות אהו"י שהם בשם אהי"ה אשר אהיה ובשם י"ה, אהו"י מורים על קדושת המועדים שבתשרי, א' הוא ר"ה א' בתשרי, י' הוא יו"כ, ה' הוא סוכות יום ה' מיו"כ, ו' הו"ר, וכן המועדים בחודש ניסן וכו' עיי"ש. ביאור הדברים מקרא קודש פי' שם הקדוש בקריאתו. ולפי"ז י"ל דהנה ידוע שבת הוא שמו של הית"ט וכדאיתא בזה"ק (ויתור פ"ה ע"ב) מהו שבת שמו קדושה ברין הוא. ומעתה מבואר דהמחלל את המועדות שהם כנגד אותיות שמו ית' כמבואר, הוא כמחלל את השבת שהוא שמו של הקב"ה, והמקיים את המועדות כאילו קיים את השבתות.

וספרתם לכם ממחרת השבת. ענין הספירה כי בכל יום מתקנים ישראל מדה ומתעלים מדרגה לדרגה כידוע מספיה"ק. ועפ"ז יש לפרש מה שאמרו חז"ל (יבמות סב:) שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה על זה. ותימה על תלמידי רבי עקיבא שדרש ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, היאך לא נהגו כבוד בחבריהם, ואפשר לומר ע"פ מה שפירש רבינו הרמ"מ מרימנוב (הובא בספר אגרא דכלה פרשת בשלה) עה"פ ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא (שמות טז טו), היינו משום שאכלו לחם אביירים, לחם של מלאכי השרת, וע"י זה נתעלו מיום ליום עד שלמחר לא הכיר איש את אחיו ושאל מן הוא, כלומר מי הוא זה שאני מכיר, כי לא ידעו מה הוא ודפח"ח. ולפ"ז י"ל כי בעוצם גיעתם של תלמידי ר"ע בעבודת ד' נתעלו מיום ליום, ובכל יום היו במדרגה גבוהה יותר, ולבטח שחלקו כבוד זה לזה, אבל מה שהיה נחשב אמתול כבוד, כבר אינו נחשב היום לפי מעלתו החדשה, ע"כ אידע זה דייקא בימי הספירה לרמז על זה שכל יום היה עליהם להוסיף עוד כבוד זה לזה, והם לא נהגו כן.

כל האזרח בישראל ישוב בסוכות. בסוכות מהזרים בהכנסת אורחים ובפרט עניי ומסכני לשבת עמנו בסוכה ואין בודקים בטיבם כמו"ש חז"ל (סוכה כז:) כל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת. וכמבואר בזה"ק פ' אמור (ק"ד ע"א) דאם לא נתן חלק למסכני קוראין האושפזין עליו אל תלחם את רע עין עיי"ש. וזה נרמז בתיבת כל האזרח בישראל ישוב בסוכות, האזרח נוט' הזר אח, פי' כל אדם ואפילו זר יהיה בעיניו כאח ויזמנו לשבת עמו בסוכה.

למען ידעו דרתכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל. י"ל בדרך רמז דרתכם חסר כתיב, אל תקרי דורותיכם אלא דירותיכם (כמו שדרשו ברע"מ פר' פנחס רמ"ג ע"ב לעשות את השבת לדרתם לדירתם), והכונה שמישיבת הסוכה נלמד שגם הישיבה בדירת קבע כל השנה ג"כ אינה אלא דירת ארעי, ישיבת הסוכה שבעה ימים וימי שנותינו ג"כ שבעים שנה.

לפרוש להם על פי ד'. פירש"י שלא היו יודעים דינו וכו'. והקשו המפרשים הרי ברכת ד' מפורשת בקראי ולמה לא ידעו. ואולי י"ל שלא ידעו אם כל השמות שווים בדינם, והוא נקב שם המפורש שדינו חמור ביותר, וז"ש לפרוש להם על פי הוי"ה, פי' שיורה להם דין המוציא שם המפורש על פיו.

לפרוש להם על פי ד'. מהו להם לשון רבים. י"ל משה רבינו לא רצה לדון אותו מחשש נגיעה כי הוא זה בן אותו המצרי שהרגו במצרים כמו"ש ויך את המצרי וגו', והנה הוא הרגו בשם המפורש כדאיתא שם הלהרגני אתה אומר פירש"י מכאן שהרג בשם המפורש, וזה היה סיבה שקילל אותו רשע כמו"ש בבעה"ת עה"פ וינצו במחנה, אמר לו חבירו אביך המצרי משה הרגו אמר לו במה אמר לו בשם המפורש כדפרשין במדרש, מיד ויקב את השם ויקלל ע"כ. וזהו לפרוש להם על פי ה', היינו משום שהרג את אביו בשעתו בהזכירו שם ה' על פיו, לפיכך מסר משה את הדבר לסנהדרין וזהו לפרוש להם על פי ד'.

לפרוש להם על פי ה'. הנה אצל מקושש לא כתיב על פי ה' אלא כי לא פרש מה יעשה לו (במדבר טו לד). ויש לומר על פי ה' היינו מי שמוציא שם ד' מפיו, זה לא ידעו אם חייב מיתה כלל, וזהו שאמר לפרוש להם מה הוא עונש החוטא בחטא על פי ה'.

ונקב שם ה' וכו' רגום ירגמו בו. למה לא כתב ירגמו אותו כמו בכל מקום. י"ל הנה זקה"ק כתב בספר רגל ישרה ו'נקב שם ה' ר"ת יש"ו (הנוצרי). והנה איתא בספר רוח חיים סי' תרצ"ו אות ט' וז"ל טעם שמכים המן בקריאת המגילה מרגלא בפומיהו דאינשי שהמן לוקה במכות הללו בכל שנה ושנה בגיהנם וכו', והביא סמך מדברי המכילתא (בא) שבמכות בכורות לקו גם המצרים בכורות שכבר מתו בקברם ורמז לזה הכתוב ויך כל בכור בארצם (תהלים קה לו) פי' בהיותם כבר בארץ ע"כ. וזה שיש לפרש גם כאן על אותו האיש ימ"ש, רגום ירגמו בו, פי' בהזכרת שמו בתואר ימח שמו וזכרו, היא רגימה בו בכל פעם.

ספירת העומר

ימי הספירה הם הכנה ליום מתן תורה. ויש לבאר הענין, דהנה צ"ב מה שאנחנו מונין קודם היום ואח"כ מזכירים השבוע בכל יום, ולכאורה במצות ספירת העומר כתיב קודם השבוע ואח"כ היום, וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' שבע שבתות תמימות וגו' תספרו חמישים יום (ויקרא כג טו), ואף דמצוה לממנוי יומי ומצוה לממנוי שבועי, מ"מ הוי לן למימנו היום שבוע אחד ושלשה ימים שהם עשרה ימים.

וי"ל עפ"י מה שכתב זקה"ק בספרו **אגרא דכלה** ריש פרשת במדבר עה"פ באחד לחודש השני בשנה השנית וגו', והקשו המפרשים ע'י באוה"ה הק' למה בהמקום הקדים הכלל לפרט, במדבר סיני באוה"ה מועד, ובהזמן הקדים הפרט ואח"כ הכלל באחד לחודש השני בשנה השנית עיי"ש. ובאמת יש להקשות עוד דבכל מקום כתיב קודם השנה ואח"כ החודש כגון לקמן פרשת בהעלותך (במדבר ט א) בדין פסח שני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים בחודש הראשון לאמור, וכן לקמן (שם י א) בסדר ויהי בשנה השנית בחודש השני בעשרים בחודש וכן בכ"מ.

וביאר שם עפ"י מה שכתבו חכמי האמת (של"ה מס' חולין תורה אור) דזמנים המסוגלים ביותר לתשובה משאר הזמנים הוא בסוף איזה זמן הנועד דהיינו זמן מנחה לעתותי ערב דהוא סוף היום, ערב שבת הוא סוף השבוע, ערב ר"ח הוא סוף החודש, ערב ר"ה סוף השנה, וכן בשמיטין ויובלות וכן תתבונן הדוגמא בסוף אלף השני כאשר יגיע זמן אלף השביעי שבת לד'. דהנה הזמן הוא נברא ככל הנבראים וברא הש"י את הזמן ששת אלפים ויום השביעי קודש לא יעצר ולא יחסר סחרה ואתננה קודש לד', וכל הדברים ישובו למקורם ולמקום מחצבתם לחיי החיים וישמח ד' במעשיו, והנה הזמן הלז עוד כל ימי עולם מתגלה הזמן ובא ממקום עליון לעוה"ז ואח"כ חוזר לנרתיקו, ותבין הענין כפי קבלת חכמי האמת הוא באופן זה, כאשר מתגלה זמן יום א' בשבוע לעתותי ערב חוזר היום לעולם העליון ומתגלה היום השני עד כלות ימי השבוע, וכאשר ישתלמו ימי השבוע ומתגלה הארת שבת אז הוא עליית העולמות ומתעלים ששת ימי החול אשר נסתלקו מן העוה"ז כל אחד בזמנו מתעלים אז לאור עליון יותר נפלא בערך, וכן הוא בשבוע שנייה עד שישתלמו ימי החודש אז מתעלים כל ימי החודש למקום עליון יותר, וכן הוא בכל חודש עד שתשלם השנה בכל חלקי ימיה וחדשים ואז תתעלה השנה למקום עליון יותר, וכן הוא בשמיטין עד שנת היובל יתעלו השמיטות למקום עליון יותר, ככה יהיה עד ככלות ששת אלפים שנה ויתגלה אלף השביעי ישובו כל הדברים לשרשם ולמקום מחצבתם למקום שממנו חוצבו כל חלקי הזמן.

ומעתה בין והתבונן, כאשר יתגלה איזה יום בעולם וחוזר אח"כ למקורו הנה הוא חוזר עם כל העניינים הנחקקים בו מבני אדם הנתונים אז תחת הזמן הן לטוב והן ח"ו בהיפך, והנה קודם שחזור היום לעולם העליון אז הפגם הוא רק בעוה"ז משא"כ כשחוזר היום הנפגם למקום עליון אז הפגם ח"ו במקום עליון יותר, אז תשובת האדם יותר קשה כי פגם בעליונים, ואם לא תיקן גם בסוף השבוע ומתעלה הזמן יותר אז הפגם הוא במקום עליון יותר ותשובתו יותר קשה, וככה תתבונן בשאר חלקי הזמן, ומזה תבין ענין יום הדין הגדול והנורא וכו', ומזה תוכל להבין אזהרת חכמי האמת לשוב האדם בתשובה שלימה בסופי כל זמן קודם חזרתו למקורו היינו סוף היום סוף השבוע סוף חודש סוף שנה, ומעתה תוכל להבין סידור התורה בהזכרת הזמן הפרט קודם ואח"כ הכלל, שהכלל הוא תמיד נוסף על הפרט בעניני הזמן עוד כל ימי עולם ולהמשכילים ינועם, ע"כ, עיי"ש בדבריו הקדושים.

וביאר דבריו הוא דהנה מי שפגם ביום מימי השבוע וכדו' אף שבער היום מן העולם מ"מ עדיין ניתן לתקנו כיון שהוא עדיין חלק מימי השבוע וכאשר מתקן את השבוע ממילא ניתקנו עמו כל חלקי ופרטי השבוע ויום ההוא ג"כ בכלל, ואף אם לא תיקן את השבוע מ"מ יוכל לתקן את אותו היום ע"י שיתקן את כל אותו החודש כי היום הוא אחד מפרטי החודש וכן לעולם, נמצא דבסוף השנה יכול לתקן כל יום מימי השנה וכו', ולפיכך כתיב בזמן קודם היום ואח"כ החודש ואח"ז השנה, כי כל עוד שלא תיקן את היום יוכל עוד לתקנו ע"י החודש ואם לאו יוכל לתקנו ע"י תיקון השנה בסופה וכן עזה"ה, ונכתב ענין זה כאן שלא כמו בכל מקום כדי להורות על זה, ולכן נכתב במקום קודם הכלל ואח"כ הפרט כיון שהזמנים העולים וחוזרים לשרשם ומקומם הולכים מן הכלל אל הפרט מעלה מעלה עד שחזור אל מקומו המיוחד שממנו נחצב.

והנה ימי הספירה אותן מ"ט יום שמפסח עד עצרת ניתנו לטהר לבבות בני ישראל קודם קבלת התורה, ואף אם לא תיקן את יום א' מימי העומר מ"מ יוכל לתקנו אח"כ כשמתקן השבוע, ולכן מונין קודם את הפרט ואח"כ את הכלל להורות על ענין תיקון הזמנים שלעולם ניתן עוד לתקן את הפרט ע"י הכלל, ולכן מונין היום כך וכך ימים שהם כך וכך שבועות, כלומר דאף שהימים כבר עברו עכ"ז עדיין אפשר לתקנו ע"י השבועות וכו"ל.

תורתן של אבות דברי תורה מרבתינו הקדושים זיע"א

אלה יירא ויפחד. (אגד"כ פ' עקב)

שמעתי בשם כבוד אדמו"ר מהרמ"מ זצוק"ל הלכה למשה מסיני לא אמרו רז"ל סתם שהוא תורה שבע"פ, וגם אמרם מסיני הוי להו למימר בסיני, ואמר אדמו"ר זצוק"ל שאותן הדינים נאמרו לו למשה בעת הליכתו מסיני היינו בסוף ארבעים יום שכבר פנה ללכת מסיני אמר לו ה"ש"י אותן ההלכות, והוא כדמיון האדם אשר העניקוהו רבו בכל טוב להיות לו לצורך בדרך אשר ילך ובעת אשר כבר הכין עצמו ללכת אמר לו הרב קח נא גם את זה כי גם זה יהיה לך לצורך בעת המצטרך, וזהו הלכ"ה למשה מסיני שכל זה מן הנאמרים למשה בעת הליכתו מסיני כך שמעתי. (אגד"פ ר"ט)

קבלתי מאת כבוד אדמו"ר מהר"מ מנחם מענדל זצוק"ל שלא להתפלל על דבר שהוא מן התוכחות הגם שהשעה צריכה לכך כגון שמצטרך למעות לא יתפלל שילווה לו נכרי מעות, שהוא מן התוכחות הוא ילון וכו' (אגד"פ ק"ה)

פרקי אבות

(א, ד) איזהו הכם הלומד מכל אדם. יש לומר הכונה על החכם הדורש, שאם מדתו היא ללמוד מכל אדם אזי הוא משפיע מדה זו על השומעים וגם הם מקבלים ממנו באהבה, אבל אם הוא בעל גאווה ואינו אוהב לשמוע אז גם השומעים יקחו ממנו מדה זו ואינם אוהבים לשמוע אותו, כמסופר מדרשן אחד שלא שלמו לו הקהל בעין יפה אמר לו חבירו כיין שאתה אוהב בצע הקהל נשפע מדברייך לאהוב את המומן ואינם נותנים לאחרים.

וכן יצא בספרים על הפסוק וישמע משה ויטב בעיניו, כי משה היה רגיל להשמיע ולא טעם אף פעם טעם השומע, אבל עכשיו ששמע משום מעשה שהיה כתיב ויטב בעיניו הוטב ומצא חן בעיניו גם לשמוע ולא רק להשמיע. (תפוחי חיים)

ואפי' לחתן וכמו שמצינו ראה לזה כו', ולכן נחא הטעם לנעילת השערים למעלה ארבע עשר יום קודם החג ואין רשות לשום אדם לכנס. אמנם מצאתי עצה טובה כשהאדם מקטין ומשפיל את עצמו לפני בוראו ית"ש כראוי, ומתקטן לפני אביו אז אין נעילת שער לפניו, למשל כמו הילד הקטן שיונק משדי אמו גם בעת שמתקשטת כי אין בושא לפני קטן כידוע, וכן הענין כשמקטין האדם את עצמו ברוחו הנמוכה אז יוכל לבא אל שער המלך וכו' עכ"ל הזהב, ועיי"ש סיום דבה"ק בביאור הכתוב שם.

וזה יהיה ביאור דברי המדרש כאן, שבע שבתות תמימות תהינה אימתי הן תמימות הלא מכח השני שבועות קודם החג אשר התרעין ינעלון אינם תמימות, ותרין בזמן שישראל עושין רצונו של מקום ובכלל זה שמתנהגים בהכונה ומקטנין עצמן לפני הבורא ית"ש שבזה עושין רצונו של מקום, עיי"ז הן תמימות והבן. (אור מלא)

שמועות מנחם ציון

ומה גם על ענין הלכה תוס' אמר [מהרמ"מ מרימנוב] שמעולם לא עמד על סוד הדבר עד הנה, שאותן הלכות שנשתכחו בימי אבולו של משה החזירים עתניאל בן קנז בימי הספירה, וע"כ מנהג ישראל תורה הוא וצריך ללמוד הלכה תוס' בימים הקדושים הללו, ופי' זה על דרך האמת. ובלבד שלא יסיח דעתו מן הספירה כל היום כולו שצריכים להיות שבע שבתות תמימות. וכמה פעמים ביום הוא אומר היום כך וכך לעומר בלי ברכה. (שו"ת מראה יחזקאל סי' קד)

שמעתי מפה קדוש כבוד אדמו"ר הרב הק' מהרמ"מ מ"כ בק"ק רימנאב זצלה"ה שעון דברים בטלים הוא נכלל בלא תרצח כי כל דיבור הוא קומה שלימה כנודע למשכילים, ובעבור הדיבור אל הקליפות ח"ו מקום המיתה הוה כאלו רצח קומה, והמשכיל כשיתבונן בכל

וספרתם לכם וגו'. בזה אמר צ"ז ב' כתב וספרתם לכם, לכם דייקא, כמו דאת אמרת וספרה לה שבעת ימים, לה לעצמה, אוף הכא לכם לעצמכם וכו' ע"כ עיי"ש. ונראה ליתן רמז בנוסח הברכה והספירה שאנו אומרים אשר קדשנו וכו' על ספירת העומר היום כך וכך לעומר, העומר לעומר ר"ל רמז על ההיקש הנ"ל וספרתם לכם כמד"א וספרה ל"ה. (בני שלשים)

וספרתם לכם כו' שבע שבתות תמימות תהינה. במדרש רבה אמר פרשה כ"ח אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום והוא תמוה. ונראה לפרש בהקדם דברי המגיד הק' מקאניץ זצ"ל בספר תהלות ישראל על תהלים מ"ב בפסוק כאיל תערוג וכו' עיי"ש, ובתוך דבריו הק' והנה כבר אמרנו הפירוש על מאמר הרע"א מהימנא בזהר פ' בהעלותך קנ"ב ע"ב בד"ה פקודא שלשי' וז"ל כיון דכנסת ישראל מתעערא בעטרה בניסן לא אתעדאת כתר א ועטרה מינה תלתין יומין וכו' מאן בעי למחמי למטוניתא יכול למחמי, כרזא כרזי כל מאן דלא יכיל למחמי ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעי, אימתי כרזא כרזי בארבעה עשר לירחא תנינא, דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתיחין, מכאן ולהלאה ינעלון תרעי עכ"ל. והנה לפי דברי הזהר וחשבוננו ינעלון תרעי שני שבועות קודם חג השבועות, אשר לא כן הדעת נותן, ואדרבה כל הקרב הקרב יותר אל התג מהראוי שיתתנו השערים יותר כדי להשיג הקדושה והבהירות להכנה דיו"ט, ונראה לתרץ דכיון דאמרו רז"ל (פסחים ו') שואלין ודורשין לפחות י"ד יום קודם יו"ט א"כ מסתמא גם למעלה הכלה מתקשטת בקישוטין ומסדרת הקישוטין לכבוד יום החג הוא הנשואין שיבוא, ומבשרי אחזה כמו למעלה הכלה מתחלת להתקשט לפני הנשואין כן למעלה, וזמן הקישוטין מסתמא שני שבועות כיון שמצינו שלפחות דורשין ב' שבועות קודם, והנה מדרך ארץ שבעת שהכלה מתקשטת אין רשות לאדם ליכנס

מראש צורים אראנו

תולדות אבותינו ורבתינו הקדושים זיע"א

השמועה שר' יחזקאל העילוי הגדול, אותו אברך מופלא שקיוו לראותו חד מחכמי ישראל ומורי הוראה שבדור הפך להיות חסיד נלהב ומבלה רוב זמנו בחצרות הצדיקים עשתה לה כנפיים והגיעה גם לעיר מולדתו ביליץ. אביו ומכיריו לא ראו בעין יפה את דרכו החדשה, ואולם האב לא רצה לייסר את בנו הגדול, אך אחד מחכמי העיר ביליץ הרב ר' שלמה פילץ גמר בלבו לפנות אל רבינו בדברי כיבושין להניאו מדרכו זו, הוא ערך אגרת ארוכה ובה הילה טענות וקושיות שונות אודות דרך החסידות. יתר על כן הרהיב עוז וביקש מרבינו שיאילץ להראותו מחידושי תורתו של רבו הרמ"מ, ובזאת יבחן גדלותו וכח תורתו, אם ישיב לו תירוץ על כמה קושיות ששלח לו. בדבריו מתחייב ר' שלמה כביכול שאם ימצא את החידושים של רבו נכונים וגם הקושיות יתיישבו על לבו "אז יבחן אצלו שאין חכם וקדוש כמוהו ויספר תהלתו בקהל רב הסרים למשמעתו".

מסר ר' שלמה את האגרת לר' יוסף על מנת לשגרה לבנו. ור' יוסף שהוא עצמו ג"כ תהה על מעשי בנו צרף את האגרת הזו למכתבו שלו ושליח לרבינו על ידי שליח שנסע ללינסק, המכתב הגיע ללינסק בעוד רבינו נעדר מביתו כי טרם שב מפריסטיק, אולם עם שובו שמח על ההזדמנות שניתנה לו להביע בכח הסברתו וכתובתו את השקפת עולמו ביחסו לחסידות ובכך גם להפיץ את דרך החסידות בקרב ידידיו ובני משפחתו.

לא בדרך התנצלות כתב את משאו, אדרבה כאיש מוכיח בשער ופיו יגהה חכמה. ולא די אלא שהזמין את המשך בעמ' ד

לפניו בסוגיא זו. נענה הרה"ק ואמר: ר' יחזקאל ביזט קלאהר אין קידוש החודש קום מארגען וועל איך דיר עפעס ויזין? (כיוון שבקי אתה בענייני קדוש החודש סור נא אלי מחר ואראך דבר מה).

רבינו שמר את הדבר ולמחרת הלך עמו רבו מחוץ לעיר ויתממהו שם כשעה חדא, ולא נמסר מה ראה ושמע שם כי כבוד אלקים הסתר דבר. ואפילו דברים אחדים שגילה רבינו לחבריו אשר באו בסוד ד' אמר אחר כך בנו הגה"ק מהר"מ מדעש שאין מגלין אותן אלא לצנועין ויחדי סגולה.

בהקדמה להגדה "מראה יחזקאל" רמז על הענין בנו של רבינו הגה"ק מהרמ"מ מדעש וז"ל: אבא היה בקי בגולה ונסתר בש"ס ופוסקים וכל רז לא אניס ליה אפילו בהלכות קידוש החודש של הרמ"מ נהירין ליה שבילי דרקי, ונודע לנו "דבר גדול" שהיה לו בזה עם רבו הגדול בעהמ"ח "מנחם ציון".

[ואף כי סוד ד' ליראי ואין לנו עסק בנסתרות ראו לציי"ן רבינו בעל "תפוחי חיים" שהיה דור תמישי למראה יחזקאל ברשימותיו וז"ל, וכעת זכינו שנתגלה לנו מפי... שהוא דור שביעי להרמ"מ מרימנוב ויש בידו קבלה מאבותיו שהענין היה שהראה לו שם גילוי מעמד הר סיני, ע"כ.]

תשובה מאהבה

ידועה ומפורסמת אגרתו של רבינו בעל מראה יחזקאל אשר כתבה לאביו הרבני ר' יוסף פאנעט זצ"ל בדבר מעלת רבו הרה"ק מרימנוב בפרט ועל דרך החסידות בכלל, ומעשה שהיה כך היה:

בשב"ק זו י"ט אייר חל יומא דהילולא של רבינו הרה"ק מהרמ"מ מרימנוב רבו המובהק של רבינו יחזקאל פאנעט בעל מראה יחזקאל ראינו לנוכח להביא במדור זה קצת מתולדותיו ואת הקשר המיוחד שהיה בין הרב ותלמידו זה (מספר מרכבת יחזקאל אשר י"ל ע"י מכון בני שלשים) רבינו בעל מראה יחזקאל התגורר לאחר נישואיו בעיר לינסק בה היה סמוך על שולחן חותנו הנגיד מו"ה משה העניק, רבה של העיר לינסק היה הגאון רבי מנחם מנדל רובין הנקרא ר' מענדל לינסקער הוא היה אביו של הרה"ק מראפשיטץ זצוק"ל, ורבינו המראה יחזקאל נקשר בעבותות אהבה אל ר' מנדל ובנו ר' נפתלי שהיה בן גילו, ומכיון שהם נסעו להסתופף בצילו של הרה"ק מרימנוב הצטרף גם רבינו אליהם עד שלימים נעשה ליחיד ומיוחד מבין תלמידיו ו"מעתיק שמועה" מכיון שהיה אמן הלשון והסגנון כאשר ראינו בכל אגרותיו וכתביו, יחיד במינו, ובכשרון זה סידר את הד"ת "בלשון חכמים מרפא ללב כל קורא במו, ישמע חכם ויוסיף יראת ד' ונבונים ילמדו דצד"ק" (לשון שער הספר מנחם ציון). והוא אשר כתב ותיק את הספר "מנחם ציון" של רבינו הרמ"מ מרימנוב.

ארבע שנים רצופות משנת תקס"ה עד שנת תקס"ח היה רבינו מעתיק שמועה בתקופות שהיה שוהה וסמוך על שולחן רבו, דולה ומשקה מתורתו לכלל ישראל. גם הרב חיבב את התלמיד ומסר בידו מפתחות החכמה ואוצרות התבונה. ומסופר כי פעם אחת דרש דרש הה"ק מרימנוב בהלכות קידוש החודש לפני גדולי תלמידיו העומדים סביבותיו, והיה לרבינו יחזקאל פתחון פה

הילוכם בקודש

עבודות והנהגות מרביתנו הקדושים מקאסאן זצוק"ל

מנהגי חג השבועות [ח"א]

א. בשבת מברכים סיון לא אמרו אב הרחמים.
ב. עבודת הקודש של רבינו האור מלא בספירת העומר ובמיוחד בליל מ"ט לספירה שהוא לילה האחרון היתה בהתלהבות עצומה ובקול רעש גדול, והנסיס בכל העם הרהורי תשובה להכנה לקבלת התורה.
ג. נהג להסתפר בערב שבועות ואף כשחל ערב יום טוב בשבת הסתפר בערב שבת שהוא יום מ"ח לספירה, כמנהג העולם.
ד. רבינו הבני שלשים נהג להניח אילנות עשבים ופרחים בביהמ"ד ובביתו, אבל בנו רבינו האור לא נהג כן.
ה. בכניסת הלילה דחג השבועות נכנס לתפילת מנחה מעוטף בטלית כבשאר ערב יום טוב שהוא תיכף אחר הדלקת הנרות, ועשה הפסקה אחר מנחה עד השיעור מאוחר של ודאי לילה מפני שבע שבתות תמימות, ולאחמ"כ עבר בעצמו לפני התיבה לתפילה ערבית.
ו. מאמירת ברכו בלילה עד אמירת כתר ביום במוסף לא הפסיק בשום שיחה אף לא בלשון הקודש, רק באמירת התורה בערית השלחן בלילה שהיה בלשון כהרגלו.
סדר ליל שבועות ותיקון ליל שבועות בשבוע הבא בעז"ה.

יפוצו מעינותך חוצה

מהנעשה ונשמע ב"מכון בני שלשים"

ספר מנחם ציון

להרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א

כמסופר בהרחבה במדור "מראש צורים אראנו" אשר את דברי תורתו של הרה"ק מרימנוב העלה על הכתב תלמידו הנאמן רבינו יחזקאל פאנעט בעל מראה יחזקאל אשר הסתופף בצילו והתאבק בעפר רגליו, והכין וסידר הספר לדפוס, ואכן נדפסו לראשונה כמה שנים לאחר פטירת רבינו בעל מראה יחזקאל, אך חסרו מאמרים רבים על סדר הפרשיות ונדפסו בסופו כהשמטות וזה גרם לערובי דברים אחת הנה ואחת הנה, ובמהדורות המאוחרות יותר צורפו בסוף הספר עוד הוספות שנמסרו לדפוס ע"י בנו הרה"ק ר' מנחם מענדל מדעש זצוק"ל כתבים שהיו ברשותו אך סגנונם שונה מן הכתבים הראשונים וניכר שנכתבו בידי כותב אחר, ואם כי כתבים אלו נופלים בחשיבותם מכתבי המראה יחזקאל אך גם הם ראויים לעלות על שולחן מלכים כי נכתבו ע"י השומע ובציון מועד אמירתו, במהדורה זאת הכנסנו את ההשמטות למקומם הנכון על סדר הפרשה, יתר על כן גם את ההוספות הנ"ל הצגנו בגמור כל פרשה בתוספת ציון שהם הוספות, ומכיון שחלק ממאמרים אלה נשנו במקורות אחרים בנוסח אחר ולפעמים הוא מתוקן יותר, ועז חפצנו להשלים הדברים להיותם כליל תפארת, ע"כ הבאנו גם אותם בשם ספרם בשולי הגליון ונקראו בשם "תפארת ציון", כן יענו לבאר כל דבר הקשה והצריך ביאור כי דבריו הק' עמוקים וטמירים להבנתו וראשם מגיע השמימה, כל זה בהגהות הצבי והצדק שנערכו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ועל הכל שם הראת לדעת כי רוב מאמרי רבינו מיוסדים על דברות קודש שיצאו מפי רבו רבינו ר' אלימלך, ומאידך במקומות רבים הבאנו שמעויות מאמרי רבינו שהובאו בספרי תלמידיו ובעיקר בספרי המראה יחזקאל, מהרצ"א מדינו, והמאור ושמש, המאירים ומבארים דבריו הק' בספר, זאת ועוד, יסודות רבים שהזכיר רבינו בספר מקורם בזוה"ק ובכתבי הארז"ל ואולם ידוע שרבותינו הק' באותה תקופה נמנו מלהזכיר שמות ספרי קבלה ברבים מחמת כמה טעמים ונקטו לשון של זהירות ולכן כתבו כמו"ש חז"ל או רז"ל וכיו"ב, אך כהיום הזה בטלו כל אלה הטעמים וכדי להקל על המעיין הכנסנו מראי מקומות לכל דברי רבינו וממקומם יקחום, עאכ"כ לדברי חז"ל בש"ס ומדרשיהם וספרי דרוש לא הנחנו דבר גדול ודבר קטן בלא לציון מקורו.

בסופו צירפנו קונטרס בשם "שמעויות מנחם ציון" והוא ליקוטי שמעויות מספרי תלמידיו המובהקים של רבינו ה"ה רבינו בעל מראה יחזקאל ורבינו בעל בני יששכר זיע"א אשר הביאו בספריהם משמו של רבינו. כמו כן צירפנו את האגרת הידועה בשם "תשובה קד" אודותיה הרחבנו במדור "מראש צורים אראנו" הספר "ל"ע" המכון בשנת תשס"ד (3003 עמ') ונלווה אליו מפתחות מאמרי חז"ל ועניינים.

יתרץ לו כמה קושיות ששלח לו וע"ז כתב:

גם מה שכתב שרבינו יתרץ לו אותן הקושיות ואז ידע שאין חכם וקדוש כמוהו, על זה מלאתי פי שחוק, מריה דאברהם פתח בכד וסיים בחבית, מה ענין שמיטה אצל הר סיני וכי מי שיועד לפלפל ולתערך קושיותיו קדוש יאמר לו, מה זה לפני איש אלקים קדוש כמוהו, כבר אמרו חכמים [סוכה כח].

דבר גדול מעשה מרכבה
דבר קטן הוויית דאבי
ורבא, וחד ממשמי קמי
דמר יתרץ לו כל ספיקותיו
בלימוד הנגלה, שהוא
בעיניהם רק קקליפת השום
נגד השכל הנעלם אור צח
ומצוחצח הנסתר בפנימיות
התורה אשר לא יושג רק
ליחידי סגולה העומדים על אדון כל הארץ והמה
כללות בחינת הדעת ראשי אפרי ישראל המה ותנח
עליהם רוח חכמה ובינה להשפיע לזולתם כמו
מדלי לכל אחד כפי כחו... וכתבתי זאת רק להוציא
הטעות מלבכם, ואולם ברבינו נ"י תרז"ה ויהיה איתנהו
ביה, ואמת יהגה חכי שכמה פעמים הזהירנו על
לימוד העיון והרבה בשבח הלימוד הזה כשהוא
לשמה על דרך המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם,
ושכל הצדיקים שבדורינו לא זכו למעלה עליונה
הזאת רק על ידי לימוד העיון.

ומה גם על ענין הלכה תוס' אמר שמעולם
לא עמד על סוד הדבר עד הנה, שאותן הלכות
שנשתכחו בימי אבולו של משה החזירים עתניאל בן
קנז בימי הספירה, וע"כ מנהג ישראל תורה הוא
וצריך ללמוד הלכה תוס' בימים הקדושים הללו,
ופי' זה על דרך האמת, ולבלב שלא יסיח דעתו
מן הספירה כל היום כולו שצריכים להיות שבע
שבתות תמימות. וכמה פעמים ביום הוא אומר
היום כך וכך לעומר בלי ברכה...

לאחמ"כ כתב קצת דברי מוסר ותוכחה וז"ל:

יאמר נא ידידי, היכול להתפאר בנפשו שבמשך
ימי חייו עברו עליו שלשים יום רצופים שלא
שח שיחה בטילה ולא חישב מחשבת חוץ אשר
לא לד' המה, או היכול להתברך בלבבו שקיים
מצות אהבת הבורא בלבב שלם ובנפש חפצה
ותשוקה גדולה תתאוה ותכסוף לצאת מנרתיקה
להדבק בחלק אלקים עליון חי החיים ב"ה להבטל
במצאות הלהכל באור פני מלך חיים לעשות
אתערותא דלתתא להשפיע עליו מיין דוכרין שזה
עיקר חפץ ורצון הבורא ב"ה בבריאת עולמו...

ר' יחזקאל מסיים מכתבו תוך כדי התנצלות אם
היה בדבריו דברים שלא כהוגן ובתקווה שביט
אביו ילכו גם הם בעקבותיו וז"ל:

ומעתה אנכי עשיתי את שלי ואת נפשי הצלתי
השומע ישמע והחדל יחדל, וידוע מ"ש חז"ל על
יחזקאל שהוא דומה לבן כפר שראה את המלך,
לזאת אל תרגזו ואל יחר בעיניכם אם הטחתי
דברים אשר לא כדת, תדונוני לכך זכות כי לא
מרמה בפי ר' קנאת ד' צבאות ואהבת משרתיו
עושי דברו בקרבי יתלפזו, יען שמצאתי מקום
לדבר ולהוציא את רוחי החרש בל אוכל. ורחמים
וחיים ושלוש עליו ועל כל מבקשי ד' באמת
ובתמים, ישפוך את רוחו על כל בשר ידעו את ד'
ולא ילמדו איש את רעהו ומלאה הארץ דעה.

הכ"ד בנו א"נ המוכן לשרתו וכוסף אהבתו לנצח
וכבר מילתינו אמור אשר הרבה יותר ממה
שהבאנו פה נכתב באגרת, והיה כל דורש ה' יעי'
בספר שו"ת מראה יחזקאל וירווה צמאנו בדברי
רבינו, האגרת גם הודפסה בקונטרס בפני עצמו
ע"י מכון בני שלשים בחודש אייר שנת תשנ"ח
לרגל הנסיעה לרימנוב ליומא דהילולא ונקראת
בשם "אגרת נפלאה", וכן בסוף הספר מנחם ציון
שיצא לאור ע"י המכון בשנת תשס"ד ראה להלן
במדור "יפוצו מעינותיך חוצה".

המשך מדור מראש צורים

אביו מורו לבא אף הוא בכבודו ובעצמו להסתופף
בצל הקודש ולהינות מזיו השכינה. מפאת חולשת
הדרך לא השיב מיד כי אם החל להכין תשובה
ארוכה וברורה וכעבור שבוע ביום שני י"ד אייר
פסח שני פתח בכתיבת האגרת הידועה.

אגרת זו נדפסה אחר כך בספר שו"ת מראה
יחזקאל סימן ק"ד. וכבר נתפרסם את אשר העיד
הרה"ג מו"ה דוד יצחק קופטיל זצ"ל מורה הוראה
דק"ק ביסטריץ, שפעם אחת בא ביום ל"ד בעומר
יומא דהילולא של הרה"ק מרימנוב זיע"א בהיכל
קדשו של מרן הדברי חיים מצאנז, ומצאו יושב על
כסאו וספר "מראה יחזקאל" היה פתוח לפניו ועיניו
זלגו דמעות והיה מעיין בתשובה הנ"ל. והגה"ק
מקלויזענבורג זצוק"ל סיפר בשם אבותיו הק' כי
כשקרא הד"ח את המכתב נענה ואמר "אוי איז
דער תלמיד גיוונן א מבין אויף זיין רבי", והרה"ג
רא"מ איזרעל סיפר בשם הרב מאסרד רא"י פריינד
שהתלהב מאוד מתוכן המכתב ואמר שרבינו הכניס
בכך את החסידות לתוך השולחן ערוך.

מכתב זה התפרסם ועשה רושם עצום בכל
קהילות הקודש עד היום הזה, ומפאת קוצר
היריעה מן הנמנע להביא את האגרת במלואה אך
מחמת חובת הקודש נצטט כמה קטעים ממנה
בו ניכר הבטלות המוחלטת של רבינו יחזקאל
לא רבו הק' ושמחתו העצומה שזכה להמנות בין
חבורת קדישיתא רדין.

בתחילת דברו התייחס לבקשת ר' שלמה הנ"ל
לשלוח לו החידושי תורה ששמע מפיו הקדוש של
הרמ"מ וע"ז כתב:

ראשית דברו שאל שאל לשלוח לו חידושי
תורה אשר רוח ד' דבר רבינו הקדוש למען ידע
כי קדוש הוא לאדוננו, אנכי לא כן אדמה, וכי
למומכם הוא צריך או לכבודכם, מה יתרון לו
ולכם אם תחזיקוהו לקדוש ד' או להיפך, הלא כל
עבודתיו ופעולותיו מנעוריו המה רק על ישראל
אמונתו, שושבינא דמלכא ומטורגטא, מן ההר אל
העם לקרבם תחת כנפי השכינה, למד דעת את
העם ליחד לבבם לאהבה וליראה את השם הנכבד
והנורא, ולא לכבוד עצמו הוא דורש, והיה כל
מבקש ד', אשר נפשו אותה באמת ובתמים לעבוד
עבודת הקודש לפחוד אל ד' ואל טובו, לדעת את
המעשה אשר יטיב בעיניו יבא לחצרות קדשו, כי
לחמו ניתן מימיו נאמנים לכל עובר וש...
בהמשך מתאר ר' יחזקאל את התבטלותם של

גדולי הדור רבנו קשישי אל רבינו מהרמ"מ וז"ל:
ובמשך זמן היותי אצלו היו שם כמה רבנים
וגדולי ארץ, קצתם אני מכיר, ה"ה הרב הישיש
הגאבד"ק האלשיץ, והגאבד"ק לאנדצוט, והרב
הגאבד"ק דיקלא, והגאבד"ק בזארוב, והרב
המורה דק"ק הומנא עם הנגיד ר' משה הומנר,
והרב אלקי הגדול מו"ה קלמיש לאנדצוטער...
וזולת האלו כמה וכמה נגידים וסופנים שכולם באו
מארץ מרחק לשם ד', כולם אנשים גבורי כח עושי
דברו, עומדים לפניו באימה וביראה, יושבין שלא
מסומכין, אף בלילות של פסח לא ערב אחד לנפשו
לאכול ולשתות בהסיכה, וכולם בעלי תורה הרבה
ויראת שמים על פניהם תמיד... ומבלעדי אלה
יושבין לפניו תמיד לומדים מופלגי תורה, מנשרים
קלו ומאריזות גברו, שכל אחד יכול להגין על בני
דורו, ורבינו נותן להם די סיפוקם, והם עוסקים
תמיד בעבודת הקודש לשמה, ומלאים ענוה
ושפלות רוח, ואהבין זה את זה ומכבדין זה את זה
ומקריבין כל שרץ וחיפץ קרבת אלקים אף לפחות
שבקטנים כמוני שהייתי כחגב לפניהם. וכולם
עומדים מרעיד, כשפותח פיו בדברי תורה הכל
נעשין כחרשין ומעידין פה אחד שהם דברים שלא
שמעתן און נעלמים ונסתרים, וכל אחד ואחד
מבין לפי מדרגתו וכח שכלו כפי אשר הכין לו...
בהמשך התייחס לבקשת ר' שלמה הנ"ל שהרמ"מ